

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia ..... 2018 r.

w sprawie doradztwa zawodowego

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203 oraz z 2018 r. poz. 650) zarządza się, co następuje:

§ 1. Doradztwo zawodowe polega na realizacji w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, w publicznych szkołach i publicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203 oraz z 2018 r. poz. 650), zwanej dalej „ustawą”, działań w celu wspierania dzieci i uczniów oraz słuchaczy w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, które prowadzą do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych przez uczniów i słuchaczy.

§ 2. 1. W publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego doradztwo zawodowe jest realizowane w formie preorientacji zawodowej, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

2. Doradztwo zawodowe w formie preorientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, jest realizowane w trakcie bieżącej pracy z dziećmi lub przez zintegrowane działania nauczycieli, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie preorientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy.

---

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 2315).

§ 3. 1. W klasach I-VI publicznych szkół podstawowych doradztwo zawodowe jest realizowane w formie orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień zawodowych.

2. Doradztwo zawodowe w formie orientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, jest realizowane w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub przez zintegrowane działania nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie orientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy.

§ 4. 1. W klasach VII i VIII publicznych szkół podstawowych oraz w publicznych szkołach ponadpodstawowych, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a-c ustawy, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, doradztwo zawodowe jest realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, które mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego planowania kariery, podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, z uwzględnieniem ich zainteresowań i uzdolnień oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, realizują doradcy zawodowi posiadający kwalifikacje nauczyciela doradcy zawodowego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 i 2203).

4. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, nie podlegają ocenie oraz nie mają wpływu na promocję ucznia do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły przez ucznia.

5. Informacja o udziale ucznia w zajęciach, o których mowa w ust. 1, nie jest umieszczana na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły.

§ 5. 1. W publicznych szkołach, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a-c oraz e i f ustawy, w tym szkołach dla dorosłych, oraz w publicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, doradztwo zawodowe może być realizowane również w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub słuchaczami lub przez zintegrowane działania nauczycieli,

w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów, w szczególności w formie:

- 1) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
- 2) zajęć z wychowawcą, z wyłączeniem szkół dla dorosłych;
- 3) działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, w szczególności indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym oraz indywidualnych lub grupowych wizyt zawodoznawczych u pracodawców, w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć i działań, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia oraz przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b-e oraz g-h ustawy.

§ 6. 1. Za organizację i realizację doradztwa zawodowego w szkole lub placówce odpowiada dyrektor szkoły lub placówki.

2. Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego szkoła i placówka może współpracować w szczególności z pracodawcami, placówkami, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy.

§ 7. 1. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, określa ogólne cele i działania związane z realizacją doradztwa zawodowego w szkole oraz podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji doradztwa zawodowego.

2. Na podstawie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, jest opracowywany program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, który zawiera:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
  - a) tematykę działań,
  - b) metody i formy realizacji działań,
  - c) adresatów działań,
  - d) terminy realizacji działań,

2) podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji działań, oraz realizatorów działań.

3. W każdym roku szkolnym przed przystąpieniem do realizacji programu, o którym mowa w ust. 2, doradca zawodowy, nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, pedagog lub psycholog realizujący działania wynikające z tego programu informuje o nich, w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, rodziców uczniów niepełnoletnich lub uczniów pełnoletnich.

§ 8. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na informacje edukacyjne i zawodowe w celu wsparcia uczniów w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę i placówkę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, psychologami lub pedagogami w tworzeniu i zapewnianiu ciągłości działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego;
- 6) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, psychologów lub pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

2. Przepis ust. 1 pkt 1, 2 i 4-6 stosuje się odpowiednio do nauczyciela, w tym nauczyciela wychowawcy, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, pedagoga lub psychologa realizującego działania z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Zadania doradcy zawodowego realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej określają przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.

§ 9. W przypadku braku w szkole doradcy zawodowego, o którym mowa w § 4 ust. 3, do roku szkolnego 2021/2022 włącznie, dyrektor szkoły może powierzyć realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, innemu nauczycielowi lub osobie, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Andrzej Barański

Zastępca Dyrektora

/ – podpisany cyfrowo/

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Edukacji Narodowej
z dnia ..... 2018 r. (poz. ...)

Załącznik nr 1

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery lub ścieżki zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnych zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i wyższych pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej i zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

- 4.2 określa cele i plany edukacyjne i zawodowe uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w branżowej szkole I stopnia:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego;
- 1.3 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa zawodowego.

C. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych.
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikających z całościowego doradztwa zawodowego.

D. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w technikum:

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;

4.4 wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa zawodowego.

Załącznik nr 2

A. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w szkole podstawowej:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery lub ścieżki zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.3 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.4 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.2 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.3 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.4 wskazuje wartości pracy i etyki zawodowej;
- 2.5 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3.2 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjnej i zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

B. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w branżowej szkole

I stopnia:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.2 określa własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje;
- 2.2 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.4 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.5 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.6 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.7 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

C. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w liceum ogólnokształcącym:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.2 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.2 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.3 określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.4 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.5 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.6 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2. wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

D. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w technikum:

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.2 określa własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje;
- 2.2 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.4 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.5 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.6 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.7 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

E. Treści programowe, które powinny zostać zrealizowane w branżowej szkole

II stopnia, szkole policealnej i szkole dla dorosłych:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Słuchacz:

- 1.1 weryfikuje własne zasoby, (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości zawodowej;
- 1.2 sporządza bilans systemu wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową;
- 1.3 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.4 ustala obszary do rozwoju zawodowego i osobistego;
- 1.5 rozpoznaje stan zdrowia oraz określa jego wpływ na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.6 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Słuchacz:

- 2.1 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje;
- 2.2 analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 identyfikuje i analizuje trendy lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego rynku pracy;
- 2.4 identyfikuje potrzeby i oczekiwania pracodawców, analizuje oferty pracy pod kątem własnych zasobów;
- 2.5 wskazuje metody poszukiwania pracy oraz możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego;
- 2.6 samodzielnie sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 samodzielnie przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Słuchacz:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących różnych form kształcenia ustawicznego;
- 3.2 określa własne potrzeby szkoleniowe;
- 3.3 rozpoznaje i analizuje możliwości doskonalenia zawodowego, przekwalifikowania i doksztalcania;
- 3.4 wskazuje korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI ZAWODOWYCH

Słuchacz:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 samodzielnie podejmuje decyzje dotyczące dalszej edukacji lub zatrudnienia;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikające z korzystania z całonocnego doradztwa zawodowego.